

ASTRID POLITISK

MILDRÍÐ JACOBSEN

MILDRID@SOSIALURIN.FO

– Í hesum fòrinum var javnstøða yvirhøvur ikki viðkomandi. Veruleikin er, at starvið á goymsluni krevur ein krútsterkan mann, sum eisini hevur kunnleika til timbur- og monteringsarbeiði, og sjálvandi átti privata fyrirtøkan hjá okkum at havt loyvi til at søkt eftir honum. At vit so verða meldað fyrri brot á javnstøðulógina, tí vit søkja eftir goymslumanni heldur enn goymslufólki, er eitt greitt tekin um, at politiska korrektheit er farin fullkomiliga av sporinum.

Tað sigur Gunnar Breckmann, sum arbeiðir í fyrirtøkuni Eikini, og sum í vikuni varð dømd í Føroya rætti fyrri brot á javnstøðulógina. Fyrirtøkan fekk 1.000 krónur í bót, tí hon í starvslýsing søkti eftir goymslumanni.

Dómarin metti, at fyrirtøkan var sek í at gera mismun millum kynini, tá søkt varð eftir manni, tí tað ber ikki til at siga, at kvinnur ikki megna at røkja starvið, hóast talan er um tungt arbeiði.

– Eg veit sjálvandi ikki, um ein kvinnuligur, eysturtýskur kúluvarpari frá sjeytiárunum ella átta-tíárunum hevði orkað arbeiðið. Tað skal eg ikki kunna siga, sigur Gunnar Breckmann. Hann leggur

afturat, at ein lóg er ein lóg, og at tað, at fyrirtøkan er dømd, er, sum tað er. Eisini vísir hann á, at lógargreinin, ið tey eru dømd eftir, er neyðug í nógvum øðrum samanhangum.

Kvinnur og menn eru lukkutíð ikki líka

Hann leggur áherðslu á, at tað er umráðandi at hava eina javnstøðulóg, tí tað er neyðugt at verja ávís øki og tryggja, at vit øll hava somu møguleikar í almenna rúminum og á øllum arbeiðsplássum. Tað er púra klárt, sigur hann.

Hann vísir eisini á, at javnstøða so sanniliga valdar í Eikini, har helvtin av starvsfólkunum eru kvinnur og helvtin menn.

– Og Gud havi lov fyrri tað. Kvinnur eru so nógv dugnaligari enn menn á so øgiliga nógvum økjum. Tað eru vit allir samdir um herúti. Men tað er farið alt ov langt í tráanini eftir at javnseta kvinnur og menn kropsliga. Vit eru tibetur ikki líka, staðfestir Gunnar Breckmann.

So kunnu vit eins væl fara at seta spurnartekin við ítróttarkappingar, sum eru býttar sundur í kvinnudeild og mansdeild. Skulu tær so eisini leggjast saman?

– Tað er ein kropsligur munur á okkum menniskjum, og tað skal tað eisini vera, sigur Gunnar og leggur afturat, at hann fyrr í vikuni við stórum áhuga las grein í miðlunum um knætrupulleikar hjá kvinnum í hørðum ítróttargreinum.

– Hetta starvslýsingarmálið hevur so lítið upp á seg. Ongin hevur verið fyrri órætti, og ongin skaði er hendur. Fyri 95 prosent av fólkinum er hetta málið fullkomiliga óáhugavert. Rætturin átti at havt onnur álvarsligari mál at tikið upp, heldur enn at spilla hart tjentar skattakrónur uppá sovordíð tvass, heldur Gunnar.

Nekarakys og Pippi

Gunnar heldur, at í heila tikið eru vit farin av sporinum við so nógvum her í samfelagnum. Einkin er loyvt longur, og ongin má siga nakað, heldur hann.

Hann nevnið sum dømi, at allar hansara dagar hevur tað verið púra náttúrligt at siga til dømis nekarakys. Sigur ein nekarakys í dag, verða fólk rættað við einum moralskum peikifingri og fáa at vita, at tað er eitt rasistiskt orð, sum er bannlýst.

– Hvat er galið við orðinum nekarakys? Tað hava vit altíð sagt, líka til orðið “flødebolle” knappliga bleiv meir politiskt korrekt. Mær vitandi hava vit ongantíð sagt nekarakys í einari neilgari merking. Nú er tað orðið bráðliga ein trupulleiki. Nú eitur tað róma-bolli, men tað er væl eisini eitt ókvæmisord, um tað verður misbrúkt, heldur Gunnar.

Hann sigur, at tað sama ger seg til dømis galdandi við bókunum um Pippi Smokkulegg hjá Astrid Lindgren, sum annars var ímyndin av einum kvinnuslóðbrótara. Nú eru barnabøkurnar, sum eru víða-

kendar kring allan heimin, ikki politiskt korrektar longur, sigur hann og sipar til, at tá bøkurnar um Pippi Smokkulegg vórðu endurprentaðar fyrri nøkrum árum síðani, hevði pápi Pippi fingið annað navn. Upprunaliga navnið, sum var nekarakongurin, er í nýggju útgávuni broytt til suðurhavskongurin.

– Tað, sum var púra náttúrligt at siga, og sum als ikki varð sagt í einari neilgari merking, er ikki í lagi longur. Alt er blivið ein trupulleiki, sigur Gunnar, sum ikki skilir, hví børnini hjá okkum í 2018 skulu verða áløgð at hava ringa samvitsku av eitt nú trælalaldi, sum var fyrri fleiri øldum síðani, ella at orðið nekarakys er eitt ókvæmisord, sum børnini ofta yvirhøvur ikki skilja ella vita nakað um.

– Trælalald er eitt myrkt kapitl. Tað er tað væl neyvan nakar, ið setur spurnartekin við. Lærið børnini so tað, og kom so víðari. Eg var ein sightseeing siglitúr í Nyhavnini einaferð, og minnst meg rætt, greiddi ferðaleiðarin ferðafólkunum frá, at svenskir trælir hava bygt partar av Nyhavnini. Mær vitandi gongur eingin svenskari súrur av tí orsök í dag. So kom víðari.

– Um vit ynskja at gera mun, bæði tá talan er um líkarætt og onnur átroðkandi øki, so er nokk at tríva í úti í stóru víðu verð. Tað sokallaða stríðið her heima er til alla lukku langt síðani vunnið, og tíverri eisini koppað í hina grøvina, sigur hann.

Summi kunnu siga alt

Hann fýlist eisini á, at munur verður gjørdur á, hvør hevur loyvi til at siga hvat.

– Tey, sum hoyra til ein so-nevndan minnilutabólk, kunnu siga tað, sum teimum lystir. Bara tað er politiskt korrekt, so kanst tú siga, hvat tú vilt. Onnur “ørvitis-hugsandi” skulu bara akta og tiga, sigur Gunnar.

Hann sigur, at fólk, ið eru nógv gløgg til at siggja tingini úr einum víðari sjónarhorni, hava samfelags-skyldu at upplýsa fyrri fólk, hvat ein kann loyva sær og ikki. Serliga at upplýsa okkara ungu borgarar, sum kanska ikki sjálvir eru førir fyrri at skapa sær eina mynd av, hvussu tingini hanga saman.

– Eisini millum annað tað, at húðarlitur, kyn ella kynsligur samleiki er ikki orsök til at kalla øll “hini” fyrri rasistar, homofobar, mannchauvinistar, ella hvat man í hesum døgum nú einaferð gongur runt og tveitur um seg og gremur seg um, sigur Gunnar Breckmann.

– Hetta kemur undir samleikapolitik, har samleikin er argumentið í sær sjálvum, og samleikin verður brúktur til at til-tuska sær “minniluta” fyrimunir í samfelagnum, antin tí tú hevur ein ella annan húðarlit, kyn ella, hvussu títt kynslív er.

Gunnar sigur, at tey fólkavaldu,